

مستشرقین

۱۳۲۶

محل مطبعہ و ادارہ :

جفبال اوغلندہ امنیت

صندوغی جوارندہ

شنگول یقوشندہ

۲۲ نوسو

اظہار :

مسلاکمزہ موافق آثار

جدیدہ مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایلمہین آثار اعادہ اولنماز

دیرہ ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، و سیاسیات و بالخاصہ احوال و شئوہ اسلامیہ در بحث ایرر و ہفتہ درہ بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسساری :

در سعادتہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تاسیسی

قیرلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلیرسہ سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونہ بدلی

سنہ لکی	اتی آیلنی	غروش
۶۵	۳۵	۶۵
۶۰	۳۰	۶۰
۱۷	۹	۱۷

عدد : ۱۱۳

۳۰ شوال پنجشنبہ ۲۱ تشرین اول ۳۲۶

بشنجی جلد

واریجه به قدر يك چوق فدا كارلقلر اختيار ايتمش اولان عثمانلور بعدما دخی حفظ شان و شرف و محافظه و وقع و حیثیت ایچون عالم اسلامیتک پیشرو و مقتداسی اولق ایستلر سه اشده احتیاج ایله محتاج اولدیغمز معارف اسلامیه نك ترقی و تعالیسنه خدمت ایتك صورتیه مغبوط جهان اولغه جهد و غیرت ایلمیلر لر . بو خدمت فاخره ایسه یالکمز عالم اسلامیه دکل، بلکه عالم انسانیتده راجعدر . زیرا اسلامیت الیوم انسانیتک بر قسم مهمنی تشکیل ایدیور، بوايه كرك در سعادت و كرك بالعموم طشره مكاتب و معارفك عم تربیه اطفال اصول و قواعدینه موافق، متین و محکم اساسلر اوزرینه ترتیب و تنسیقندن عبارت در و شو حقیقت « کالشمس فی وسط النهار » ظاهر و عیان اولغله محتاج ایضاح دکلدر .

احمد آقایف

جانت مسئله سنه دأر

۱۰۷ نومرولی « صراط مستقیم » ك شئون قسمنده جانت حادثه سندن بحث ایدرهك، بالاخره بوکا دأر معلومات مفصله ویره جكمزى و عدایله مشدك . ایشه بوكون اووعدیمزى یرینه كتیریورز . آشاغی به درجیله كسب شرف ایلدیكمز يك قیمتدار مقاله، آفریقای عثمانی الك ایی تدقیق ایتمش اولان، الك ایی بیله ن پارلاق مستملكات ضابطلر مزدن جای يك افندیك ائریدر . جای يك افندی، صرحوم رجب پاشانك طرابلس غرب والی و قوماندانلقی ائناسنده (غات) قائمقام و قوماندانلقنده بولنش، طرابلس غربك هیترلاندنده الك مهم بر صرکز اولان (كاوار) ك اشغالنه امور ایدلش و دائما فرانسز مستملكات عسكری و ملكی مأمور لر یله تماسده بولنه رق، فرانسه نك شمالی آفریقا و صحرا ده كی سیاست مستملكاتی یاقیندن تمقیب ایله مشدر .

جای يك شمدی مجلس مبعوثانمزده فزان مبعوثی بولنیور لر . جای يك اشبو مقاله سی، اولیله آنا راجنیه دن ترجمه و یاطوبلا م صورتیه وجوده كتیریلش آثار مقلده دن اولایوب، كوریلش لر و آملر ویشانلش احوال اوزرینه قلمه آلمش بروئیة مهمه در . بناء علیه قاره لریمزك بومقاله یی لزومی درجه سنده برا هیله مطالعه ایده جكربنه . و محررینه متشكر قالا جقرینه كمالیله امینز .

وضعیت جغرافیة — جانت بش قریه دن مرکب برواحه نك اسمیدر . بو واحه غاتك جنوب جهتدن باشلیه رق شمال غربی استقامتده دوام ایدن تاسیلی سلسله جبالی ایله تاسیلی یابلاسنك جنوب اتككرنده واقع آدما اووه سی نامیله معروف واسع بر اووه ده كائندر . آدما اووه سی تاسیلی طاغلرینك جنوب و رساندن اینن وادیلر یله توارق لرجه يك مقبول بر صرعا تشکیل ایدر . تاسیلی سلسله جبالی و بوسلسله دن تشعب ایدرهك جنوب شرقی به طوغری اون ایکنجی [*] طول دأر سه سنه قدر دوام ایدن تومو سلسله جبالی بحر سفید سطح مائلی سودان و چاد کولی مائلا سندن تفریق ایدن خط تقسیم میاهی تشکیل ایدر لر . جانت غات بلده سنه یوز الی کیلو متره مسافه ده واقع ایسه ده جبابك و اینیش ویوقوشلرك مناعتی و صربلنی سببیه آنجق قافله لر بو مسافه یی آلتی، یدی کونده قطع ایده بیلر لر .

اهمیت موقعیسی — تخمیناً اون بیک قدر خرما آغاچنی حاری

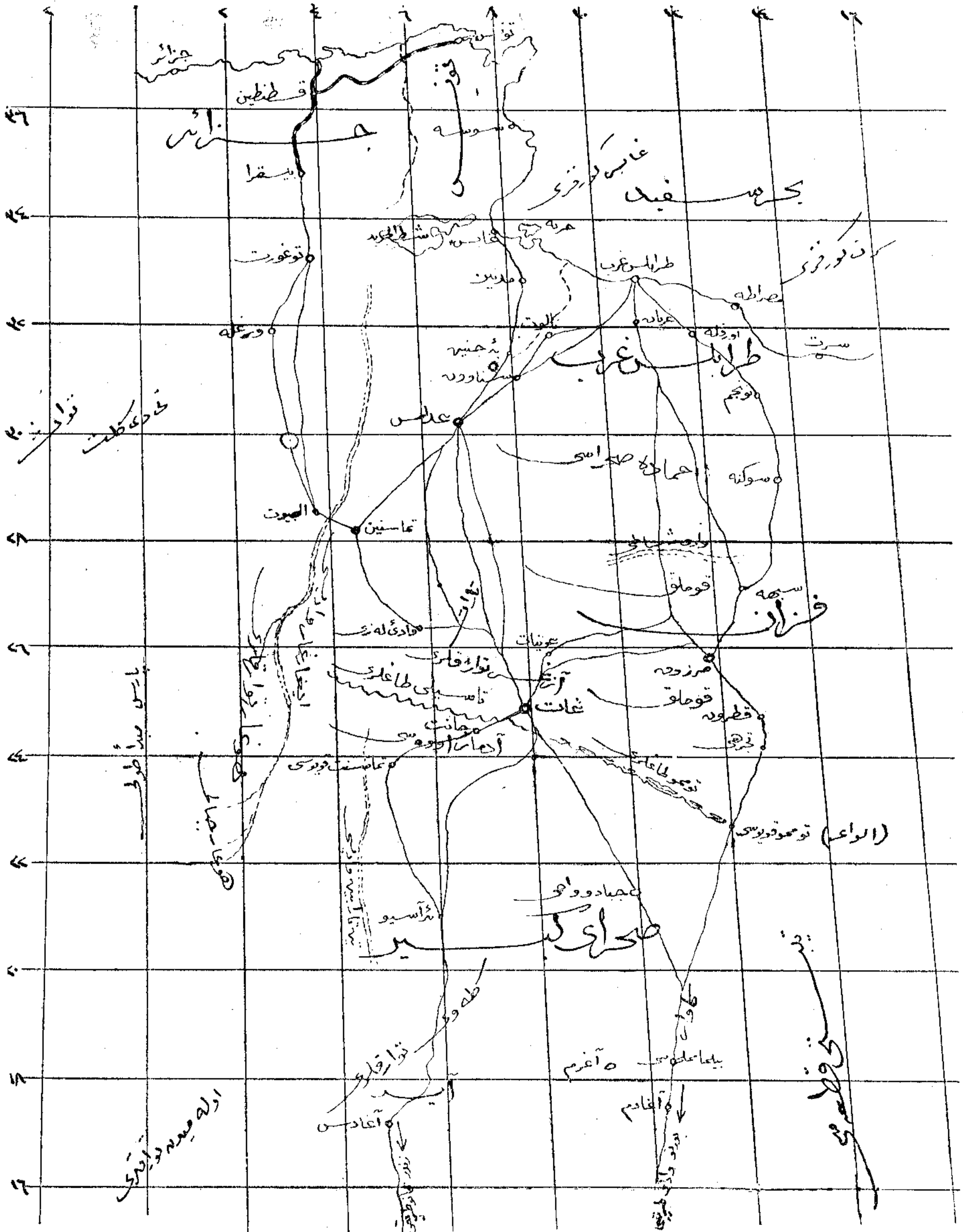
[*] بوراده کی طول دائره لر ی پارس مبدأ طولنه نظر آدر .

اولوب بش قریه دن عبارت اولان جانت قریه سنك بالنفس هیچ بر اهمیتی یوقدر . آنجق غات و مرزق بلده لر ی کبی جانت قریه سی ده غدامس و طرابلسدن آیر طریقیه زندر و قانونیه کیدن قافله طریقلرینك و غاتدن هوغار توارق لرینك ساکن اولدیغی نواحی به کیدن طرق و معابر ك گذرگاهنده بولندیغندن علی العاده بر کار بانسرای اولمقندن باشقه بر قیمت خصوصیه سی یوقدر . سرت و غابلس کورفلر ی ساحلندن و صوك عصرلرده بتخصیص طرابلس غربدن حرکت ایدن قوافل تجاریه غدامس و غات طریقیه غرباً و مرزق طریقیه شرقاً کیدن یوللری تمقیب ایدرهك چاد کولی جوارینه و بالخاصه سودان غربی و نیژریا حوضه سنده کی ممالك متسعه نك باشلیجه بر تجار تکاهی اولان قانونبلده سنه متوجهماً حرکت ایدر لر دی . بو ایکی استقامت اوزرنده مرزق — کاوار و غدامس — غات — آیر موقعلری بر کار بانسرای نقطه لرینی تشکیل ایدر لر دی . بو کار بانسرایلر ده یورغون دوه لر ی دینلندیرمك و یکی دوه لر تدارك ایتك و یولچیلرك ارزاق و مهمات سفریه لرینی تدارك ایتك ایچون قوافلك توقف و آرام ایتلری یوزندن بر مرزا کز تجارت حانی آلمشدر . جانت موقعی ایسه غاتدن قانونیه کیدن طریق مستقیم اوزرنده اولیوب غاتدن تماسیت قویوسنه و تین ترابین وادیسنه دوغری غرباً بویوك برانحنا حاصل ایدن ایکنجی طریق تجارت اوزرنده واقعدر . صحرا منطقه لرنده بر چوق سنه لر کندیخی بکلتیرن یا عمورلرك ندرتسندن دولای غات ایله آیر بیننده کی شرقی طریق ده صولرك فقدان قافله لر ی بر چوق زمانلر غرب یولندن حرکت مجبور ایتدیکی جهته تجار و دوه جیلر ده بو صورته جاننده بر مدت آرام ایدر لر .

اهمیت سیاسی و تاریخیسی — جانتك بزم ایچون اهمیت سیاسی سندن بحث ایده بیلمك ایچون بدرجه به قدر توارق لر دن و بونلرك حال و وضعیت حاضر لرندن بحث ایتك لازمکلیر . توارق لر باشلیجه ایکی قسمه آیریلیر : شمال توارق لر ی، جنوب توارق لر ی، شمال توارق لر ی ایکی بویوك قبیله دن مرکبدر : هوغار توارق لر ی، آزرغر توارق لر ی . هوغار توارق لر ی ۲۲ نجی عرض و ایکنجی طول دائره لرینك تقاطع ایتدیکی جو ارده واقع هوغار طاغلرندن باشلیه رق شماله دوغری دوام ایدن بویوك ایغارغار وادیسنك غرب طرفنده و توات وتی دی کلت نواحیسنك قسم جنوبیسنده کی اراضی ده خیمه نشین و سیار بر حالده در لر . فرانسز لر تواتی ضبط و اشغال ایتدکدن صوکره دائماً یاغما کرلک و چاپوچیلقدن فارغ اولمان توارق لر توات قرا و نواحیسنی ده راحت بر اقامغه باشلامشدر و نهایت فرانسز لر ده هوغار لر ی تأدیب مقصدیله یاغمه جیلری تمقیب ایدرهك هوغار جبالی ده استیلا ایتمشدر . اوزمان وقوعه بولان و نتیجه قطعی کوی کوی مصادمه یی متعاقب هوغار لر فرانسیه اطاعته مجبور اولمشدر دی . انجق رئیس لر ی اولان شیخ ایتسی Eteyssi فرانسه تابعیتی قبول ایتیهرك ترك وطن ایتمش و ۳۲۳ سنه سی دعوت اوزرینه غات جوارینه عالمه سی و بعض افراد قبیله سیله برابر هجرت ایتشدی . فرانسز لر اوتهدنبری هوغار لر دن

اوزمانار — صحرا قبائلی بیننده هر وقت کوریه کلدیکی اوزره —
 آزرلره هوغارلر بیننده ظهور ایدن عظیم نفاق وشقاقدن دولایی
 یدی سنه قدر دوام ایدن طرفین غزوه ومصادمه ارنده آزر مغلوب
 اولمش وعاقبت الامر هوغارلر یدی یوز کشی هجسوار ایله آزرک
 صوک انتجا کاهی اولان غاته قدر هجوم ایدرک غات شهری سورلری
 دینده آزرلری دوچار هزیمت ایتمش اولسی اوزرینه اوزمان

خصومت و آزر تواریقلرندن حسن قبول کورمش اولدقارینی ادعا ایدرلر، که
 بونک سینی ده آشغیده عواند مبحثده سویلیه جکم . آزر تواریقلری
 ایغارغار وادیسنگ شرفندن تاسیلی و غات جواری ایله فزانک قسم
 غریبسنه قدر اولان اراضی ده ساکندرلر . آزرلر ۱۲۹۱ تاریخنده
 حکومت عثمانیه به عرض اطاعت و ظاب حمایت ایدرک غات شهرینه
 بر بلوک عسا کر عثمانیه نک اقامه سنی طلب ایتشاردر .

فلاته ۱۸۸۰ = (هوغارل طرفدن اتلاف اولندی ،
بر بلوک عسکرده محو اولدی)
مهری ۱۸۹۳
فورو ۱۸۹۴ و متعاقب سنه لر .

ایشته بو میسسیونلر حقیقده آزرلردن اوراغن لرك کوسترمش اولدیغی حسن قبول (عواند سبیلله) فرانسزلره یوقاریده دیدیکم کی آزر دوستلغی ، فکرینی القا ایتشدی . فقط ۱۳۲۱ ، ۱۹۰۵ سنه سی فورو ، تاسیلی جبالنک جنوب طرفنه کچرک آمار اووه سنه ایندیکی زمان آمار اووه سی داخلنده کی آزرلردن (امنه ن Eménén) قبیله سی دوچار تلاش اولمش و فورو جانتده اوغرادینی زمان جانت شیخی ده غانه کلرک حکومت محلیه یی ایشدن خبردار ایتشدی . حکومت محلیه اورایه برسنجاق کشیده ایده رک جاتی عسکرجه اشغال ایتک فکرینه دوشدی و بو خصوصه طالب بر ضابط اولوب اولدیغی رجب پاشا آرامغه باشلادی . اوچیوز یکریمی ایکی سنه سی بن طالب چیقهرق ترفیعاً او طرفه حرکت ایتدم . اولاً طرابلسده نیم جنوبه متوجهاً حرکت حاضرندیغی خبر آله رق فرانسز کاواری اشغال ایتک نیتده اولدیغمه حکم ایتدیله ودها بن فرانیه اصل اولمه دن اول زنده کی فرانسز مفرزه سی جبری یورویشله شمال شرقیه دوغری چیقهرق کاواری اشغال ایتدی . صوکرلری بزم حرکتک جاتی اشغال مقصدیله اولدیغی آکلایجه فرانسزلر بزدن دها اول حرکت ایده جک وسائط مستحضره لری ایلدیغی و بن فرانیه اصل اولمش بولندیغ ایچون زمانک کندیله یینه مساعد اولدیغی کوره رک ایشک طرفیندن متشکل بر هیئت مخلطه معرفتیه تدقیق اولمشی شری طبله بزم اشغالزی منع ایتدیله یلر . و بو مقصدک استحصالی اوغرنده بر نمایش بحری اجرا ایده جکلرینی ومدللی وقعه سنی تجدیدایلیه جکلرینی ایما ایتدیله ارضاعده بولنه رق باب عالی نی اخافه ایتدیله و بن ده غانه امر اخیره انتظاراً شیمدیله جاتی اشغال ایتما ککلم امرینی آلام . ایشته او کوندن اعتباراً بر جانت مسئله سی ده حدوث ایتدی .

غانه وصولدن بر مدت صوکره توغورت موقعی قوماندانی اولان یوزباشی توشار قوتلی بر مفرزه عسکریه ایله تاسیلی یایلاسنک شمالنده واقع تارات وادیسنه قدر ایاریله مش و حکومت عثمانیه نک مراجعتی اوزرینه امر آله رق سرعتله عودته مجبور اولمشدی . او کوندن شیمدی یه قدر بو مسئله سوروکلنیور و بویله سوروکلنمکده ایلنندن ایسه فرانسزلر - آشاغی ده سویلیه جکم سیلردن دولای - استفاده ایدیورلر . یوزباشی توشارک رجعتدن صوکره و بن اوراده بولندجه فرانسزلر آمار اووه سنک غرب طرفلرینه قدر یناشه شار و هیچ بر محله یرلشمیه رک عودت ایتما ایتسه جانته هیچ اوغراماشلردی . آنجق ۳۲۵ سنه سی مایس و حزرانی ائناسنده (که بن او زمان قران مبعوثلغنه آرتق قبول اولونمشدم) فرزندن آلدیغ بر تلفرافده بر فرانسز مفرزه عسکریه نک وهله جانته دخولی اخبار اولندی . فقط

هوغارشیخی اولان (احنوخن Ahnouhen) حکومت عثمانیه یه مراجعت و دیدیکم کی حایت طلب ایتشدی . بو وقعه اوزرینه عموم آزر توارق لری تحت تابعیت عثمانیه یه کیرمش و هوغار ایله آزر بیننده کی محارباته نهایت یرلمشدی . آزر اراضیسی داخلنده کی بالمله قراو قصبات (که غات ، البرکت ، جانت دن عبارتدر .) بولنده بالطبع حکومت عثمانیه یه عائد قالمشدر . یالکز بو قرا و قصبات دن مرکز اتخا اولنه رق قائم مقام و بر بلوک عسکر بوراده قامه اولونمش دیگر ایکی قریه شیخ لری واسطه سیله اداره اولونمشدر . حکومت عثمانیه افریقا و آسیانک اوزاق محللرنده کی ممالکنک بر چوق محللرنده اولدیغی کی بوراده حاکمیت فعایه سنی تأیید ایده جک و برکی و تحریر نفوس و ساثره کی شیریه ده اعمال ایتشدی . (حتی غاتک ایلك ویرکوسنی ۱۳۲۳ ده بن ایلك دفعه ایلق اوزره بلا استیذان طرح و توزیع ایتشم) . بولنده اهل ایسی کنای شیخ لری ایله ، توارق قبائلی ایسه آریجه شیخ لریله اداره اولنورلر . چاد کولی جواری و سودان غربی و نیژریا جهلرینه قافلر کیتمه ک باشلادی زمانلردن یعنی پک قدیم زمانلردن بری توارق رؤسائجه کلن و کچن قوافل تجاریه دن یولجی و سیاحلردن عواند ، نوعاً طوپراق باصدی حتی آلمق اصولی واردی . غاتک اشغالی و غات قضاسنک تشکیلندن صوکره بو عادت سیئه نک الفاسی لازم کلیرکن مع التأسف بونده غفلت اولونمش و فنا نتیجه لری کورولمشدر . (بو عواندی ده اک اول بن ۱۳۲۳ ده القا ایتشم) . غاتدن و آزر اراضیسندن کچمکده اولان تجار و سیاحین منسوب اولدق لری مملکتلره و وطنلرینه کوره توارق رؤسائی آراسنده تقسیم اولونمشلردر . مثلاً طرابلسلی بر تاجر بر شیخه عواند مقطوعه سنی و یربورسه غدامسلی بر تاجر دیگر بر شیخه عواند و یرر . و عین صورته برانکلیز سیاح بر شیخه عواند و یررسه آلمان بر سیاح ده دیگر بر شیخه عواند و یرر . ایشته بو صورته فرانسز سیاحینی ده آزر قبیله سی شعبائی آرسنده اک زیاده کثرتلی اولان (اوراغن Ouraghen) لرك شیخه عواند و یرنلردر . بو صورته فرانسز میسیونلری طور به لرله سنقو (بش فراتلق سککنک اورالده کی اسمی) لر داغیده رق آزر - غر اراضیسنک اقسام غربیه سنی سیاحته موفق اولمشلر و تاسیلی جبالنک یوکسک یایلالرینی کشفه موفق اولمشلردر . بو میسیونلره رهبرلک ایده رک عواند آن آزر مشایخی فرانسزلرک امال استیلاجویانه سنه تماماً بیکنه اوله رق پاره لینی قبول ایتمشلر و انجق صوکره سنه لده کی قوتلی مفرزه لرك ارتق عواند و یرمکن مستغنی اوله رق تفنکرینک قوتیه تهدید کارانه بر صورتده ظه وور ایتلری اوزرینه کوزلرینی آچه بیلمشلردی . ایشته بویله عواند و یره رک هدیه توزیع ایده رک آزر اراضیسنی سیاحت ایدنلردن اک مشهورلری شونلردر :

دووه یریه ۱۸۶۱ = (طرابلس طریقیه توارق اراضیسنه کیرمش و ایلك اوکجه توارق لرك حیاتی اوزرینه فرانسز عالم فنی خبردار ایتشدر .)

اوزرنده کی منزل نقطه لرندن الله ایدئسی لازم کلن یالکز جانت ایله جبادو واحی قالدی . فرانسزلر جبادو واحی هنوز فعلاً اشغال ایتدیار ، فقط سنه ده برقاچ دفعه مفرزه لری او جوارلرده کشفیات اجرا ایدر . وحتی ۳۲۲ سنه سنه اوراده ازغر توارقلریلده اولدقجه مهم برمصاده ایتدیار .

فرانسزلر بوفکر ومقصده بناء بزم طرابلس غرب هنترلاندمزی تاسیلی وتومو سلسله جبالنك شمالنه قدر قبول ایتمکده مصردرلر . و طرابلسک جنوبی بویله جه بی مهاپا کسوب آلمق خصوصنده انکایز - فرانسز اتلافنامه سی احکامنه استناد ایتک ایستورلر سه ده فاشودای متعاقب افریقاده کی منازع فیه اولان مسائله تعلق ایدن بواستلافنامه بی دقتله مطالعه ایده جک اولور سه کز فرانسزلره بوخصوصده هیچ حق ویرمز .

فرانسزلرک بوخط مواصله تأسیسی فکرینه انضمام ایدن درجه تالیده بر فکر ومقصد دهاواردرکه اوده صحرا تجارتنك محراسنی تونسه وغابسه تحویل ایتکدر . شمیدیلک طرابلسدن افریقانك وسطنه منتهی اولان اک مهم خط تجارت غاندن چیقدقندن صوکره آیر وزندر طریقله قانو Kano یه کیدن خط تجارتدر . قانو بوکون افریقانك لوندیره سیدر . بوتجارتی اجرا ایدن بزم طرابلسی وغدامسلیلرمزدن ابا واجداددن منتقل بوزحمتی اسفاره آیشمشلردر . فرانسزلر اولا انکایز قانوسنه قارشى فرانسز زندرنی احیسا ایدرک رقابت ایتک ایستدی بوتشبنده مغلوب اولدی ، دیگر طرفدن تونسلیلری طرابلس تجارتلیله رقابت ایتدیرمک وبو صورتله تونسله نیژریا اراسنده بر آمدوشد حاصل ایتدیرمک ایستدی ، بونده ده مغلوب اولدی ، زیرا تونسلیلر بوزحمتی صحرا سفرینی کوزه آلدییره مدیلر . صوکره صحرا اهالیسنندن معدود اولان تواتلیلری قانویه کیتمکه تشویق ایتدی ، حتی مهم سرمایه ویره رک ایلری سوق ایتک ایستدی ، بونده اوزون بویلی بر نتیجه تأمین ایتدی . یالکز طرابلس وغدامسلیلر صحرا تجارتنك بوتون مهالکنه قاتلانان یکانه بر عنصر تجارت اوله رق قالدیلر . شمیدی شو صوکره سنه لرده تعقیب ایتدیکی طرز حرکت بریاندن کرک قبائل وحشیه سیله وحتی کرکسه عسا کر منتظمه وژاندار-مه سیله بزم تجار قافله لر مزی اورمق ویانما ایتدیرمک دیگر طرفدن ایسه قانودن عودت ایتمکده اولان تجار مزه بوللرک عدم امنیتدن دولایی تین تارابین طریقله دوغریجه تمانین وغابس طریقنی تعقیب ایده جک اولور سه هم قافله لرینی عسکرله محافظه ایده جکلرینی وهمده بر طرفندن ده کرک کچه جکلری محللرک وکرکسه غابسه ده هر تورلور سومدن معفوظ توله . جکلرینی تبلیغ ایدرک بو طریق احیایه چالیشیورلر . طبیعی جاتی ده الله ایده جک اولورلر سه آرتق آیردن غابسه کیده جک قافله یولی ده تماملش اوله جق ومنزلریله ، اسباب استراحتیله بزم بوللر مزله رقابت ایده جکلر . دهاشمیدین برقاچ تاجر مز غابس یولی اختیاره مجبور اولمشلردی . فقط بن غانده انک زیاده فرانسزلرک بومقصدینی تعقیب ایده جک

باب عالی شدتله فرانسیه مراجعت ایتدی وفرانسیه نك ده اوزمانکی بزه قارشى وضعیتی ایشی بویوتمکه مساعد اولدیغندن هان اومفرزه کری آلدیردی . (بو وقعه بی اوزمان تصویر افکاره یازدیرمشدم اوراده مفصل مقاله لر واردر . آرزو ایدر سه کز تصویرک اوزمانکی نومرولرینی آرایکمز .)

شو حکایه ایتدیکم حادثه اوزرینه حکومتین بیننده - ایشک حل وفصلی نهایت بولونجه یه قدر - بر تدبیر موقت اولمق اوزره جانتدن کچه جک قوافل تجاریه نك جانتیه قدر عسا کر عثمانیه طرفندن واورادن اوتیه فرانسز مفرزه لری طرفندن حمایه لری تقرر ایتش و طرفین بیننده جانت بی طرف بر نقطه تلاقی اوله رق قالمشدر .

فرانسزلرک مقصدلری ، ادعایری وارنره قارشى بزم رضعیتمز - فرانسزلرک جانتیه عائد مقصدلری عمومی بر مقصدک بر فرعی تشکیل ایدرکه اوده افریقای شمالی فرانسز مستملکاتی قونغو فرانسز مستملکاتنه اک قیصه طریق بریدن ربط ایتکدر . جزائر فرانسز مستملکاتی ایله اورایه مربوط اولان جزائر صحرا تشکیلاتنك حدودی جنوبنده هوغار اراضیسنه قدر منتهی اولور . بو استقامت شمالدن جنوبه دوغری تعقیب اولونجه تمام جنوبده نیژریا حوضه سنه منتهی اولورکه آیر وزندر Jindir مواقع عسکریه سی ده داخل اولمق اوزره فرانسز سودان مستملکاتی دائره سیدر . بناء علیه جزائر قونغویه ربط ایتک ایچون بو نقطه لری تعقیب ایدرک اولا جنوبه وصوکرده زندردن اعتباراً شرقه توجه ایتک وچاد کولنی شمالدن دولاشه رق کانم ووادای طریقیه قونغویه کیتمک لازم کلرکه طبیعی پک اوزون بر خط مواصله در . فرانسزلر بالضروره شمیدی یه قدر بو خطی تعقیب ایدیورلردی . فقط اوتنه دن بری بحر سفید ساحلندن قونغویه کیتمک اوزره اک قیصه خط مواصله بی تأسیس ایتک مقصدینی تعقیب ایدیورلردی . فرانسزلرک فکرینه نظراً بو خط مواصله شویله تأسیس اولنه جق : غابس - تمانین - جانت - جبادو - کاوار - کانم - وادای - قونغو . ایشته کوریلدیورکه بو خط مواصله بزم غرب وجنوب غربی وبالا خرده تماماً جنوب حدودلر مزه عاداتا ملاصق وحدردلر مزی تضییق ایدن بر خطدر . یوقاریده سویلیدیکم کچی دها بز طرابلسدن حرکت ایدر ایتمز فرانسزلر کاواری اشغال ایتمشلردی . صوکرده جانت موقت بیطرفلغنی بزه قبول ایتدیردکن صوکره همان تمانین موقنی یکیدن اشغال ایتدیلر ونم غاندن اولج ، واقع اولان اخباراتمه رغماً اتموز واغستوس ۳۲۴ سنه سی آواننده بزم نمایشلر مز پاتیردیلر مز اراسنده غانک شمال غریبسنده وادی لهزی موقعه نده بر بلوق هاوز وجوده کتیردیار . بوموقعی وجوده کتیرمک ایچون تشبث ایده جکلرینی بن اوچیوز یکر می درت نیساننده خبر الهرق حکومتی ایقناظ ایتشدم . فقط دیدیکم کچی کورولتیدن بالاستفاده فرانسزلر هم جانتیه بر خطوه یا قلاشمش اولدیلر وهمده ازغر اراضیسنده حاکمیت فعلیه اثرینی تأمین ایتش اولدیلر . ایشته شمیدی غابسدن وادایه قدر ممتد اوله جق بو عظیم خط مواصله

وها أنتم بعدما كان عدوكم باسمكم يسكتون صيانتهم وبذكركم ترتعد
فرائس ملوكهم و تنذهل قلوب صناديدهم ، قد نزعتم مهابتكم من
قلوبهم واستبدلت بهذه الدرجة من الاستخفاف بكم و التهاون ببيضتكم
وجامعتكم .

اي امة الاسلام ! ها أنتم بعدما كنتم مثال الشهامة و الشجاعة
والفتوة والاعراض عن زخارف الدنيا وسفاسفها والاشتغال بالجديات
وبذل النفس والمال في سبيل الله والدفاع عن بيضتكم واعلاء شأنها و
استعذاب الموت دون ذلك .

فقد حل بكم حب الدنيا والانهماك في لذائذها السافلة والانغماس
في شهواتها القتاله و كراهية الموت الجسمانية والرضا بالذلة والهوان
والاقامة على الحسف الذي هو في الحقيقة الموت الابدية ؛ هذا سبب ما
حل بكم وهذا جواب سؤالكم عنه .

سبب ما حل بكم الوهن ، سبب ما حل بكم الشح بالنفس والمال عن
الجهاد في سبيل الله والدفاع عن بيضتكم ووطنكم وحرمتكم وذرائعكم .
وما هو هذا الشح يا ترى ؟ هو حب الدنيا و كراهية الموت . ان
فلاسفة الاخلاق قاطبة لواجتمعوا ليشخصوا سبب ضعف الامة الجوهري
لما يمكنهم ان يتعدوا معنى الوهن .

و لو ارادوا ان يعرفوه تعريفاً جامعاً مانعاً لما خرجوا عن قولهم
حب الدنيا و كراهية الموت

ليس المراد بحب الدنيا المذموم والموهن للامم و المنهك لقواها
السعي ورأبها والكد والجد في تحصيلها لاقامة شؤون الله في عالم الله كلائم كلا !
فقد قال مرشدكم الاعظم صلى الله عليه وسلم ؛ نعم الدنيا مطية الآخرة
وقال المؤمن القوي خير من المؤمن الضعيف . وقال الله تعالى : فضل
الله المجاهدين باموالهم وانفسهم على القاعدين .

فهل هناك تحريض على جمع الدنيا من حلها لاقامة شؤونها الناجمة
التي ترضى الله و رسوله وترضيكم اكثر من هذا ، بل المعنى من ذلك
الترامي عليها وجمعها بغير الطرق المشروعة والاسراف في لذائذها ؟
والاعراض عن النفقة في الجديات وسبيل الله وسبيل ما يعلى شأنها .
اما تشخيص دائكم الذي حل بكم بسبب هذا الوهن يا مسلمين ، فهو
تفرقكم واهمال شؤونكم .

اي امة الاسلام ! ما هذا التفرق ؟ ما هذا التدار ما هذا التخاذل ؟ اليست عقيدتكم
واحدة وهي الايمان بالله وملائكته وكتبه ورسوله واليوم الآخر والقدر
فما هذا التفرق ؟ اليست اخلاقنا واحدة وهي الائتثار بالعدل و
الاحسان و ايتاء ذى القربى والبعد عن الفحشاء والمنكر والبغى .

فما هذا النشت ؟ اليست آدابنا واحدة ؟ وهي التأدب بأداب رسول
الله الحكيم الربانى عليه السلام و واحد حكماء الوجود بشهادة القريب
والبعيد والعدو والصديق .

فما الذى يباعد بيننا ؟ اليست صواحننا واحدة ، وهي التعاون على
البر والتقوى وترك الآثم والعدوان .

فما الذى يفصل بيننا ؟ اليست معبودنا واحداً ؟ اليس رسولنا واحداً ،
اليس كتابنا واحداً ، اليست قبلتنا واحدة ، اليست كلمتنا واحدة ،
فن اين يدخل الفساد بيننا ؟

اسبابه توسل ايتام و هجنى مفرز لى تشكيل ايدرك يوللرى محافظه
صرف غيرت ايتشم . بوكون ده الك زياده جاليشديغمن بو جهتدر . فقط
جانتك هر حالده بزده قالمسى شرطدر . جانت يوقاريدده ديدكم كى بزده سياسته
واداره مر بوطدر . و بو مر بوطيت آ زغرك بزده تابع اولدينى تاريخدن
برى موجوددر . جانت مشايخنى غات قائم مقامى تعيين ايدر
وجانتك بوتون دعاويسى غات محكمه شرعيه سنده كوريلمكده در .
غانده اوزماندنبرى بر ويركى طرح ايدلمه مش اولدينى آنجق بنم مامو-
ريتم زماننده اجر ايدلمش اولدينى جهتله طيبي جانتده هيچ برور كو
وعشر ويرمه مشدر . وفرانسزلركده جانت اوزرنده هيچ برحق
فتح واشغال ادعايتمكه حقارى يوقدر . زيرا اورايه كلن فوروسيويل
بركاشف اولوب اورادن كچمشدر كه بو كى احوال افريقاده هر وقت
اولان شيلردندر .
فران مبعوثى

باسم

فرانسى

انكايزلرك اولتيا نومي مناسبيله ايران احوالى حقنده

- بكن نسخه مندن مابعد -

تونس علمائى كرامندن وفضلاى ذوى الاحترامندن شيخ صالح
افدى حضرتلرينك ايراد بيوردقلى نطق بليغ :

باسم ممدالكون وبه الاغاثة والعون

معاشر الاسلام ؛ ان العقل ليندهش وان النفس لتختار وان العين
لتجمد وان اللسان ليجم من هذا المشهد المزعج الذى تجلى على العالم الاسلامى .
ذلك العالم الذى كان تميل الدنيا حيث يميل وتضطرب حيث يضطرب
وتسكن حيث يسكن

ذلك العالم الذى كان مثل فى البشر الحكمة ، مثل فيه العلم ، مثل فى
البشر الطهارة ، مثل فيه العدل ، مثل فى البشر لشهامة والمروءة واياء
الضيم ؛ مثل فيه عزة النفس ، مثل فيه الشجاعة ، مثل الاتحاد ، مثل
الاستعداد واليقظ ، مثل الجود وبذل المال والنفس فى اعلاء شأن الدين
والملة و لوطن .

ما هذا الانقلاب المهول الذى نزل به ؟ ما هذا المنظر الاسيف المحزن
الذى غشيه ، ان النفوس لتصعق من هذا التجلى الجلالى . وان الاكباد
لتفتت والعيون لتسيلدنا اسفا و حزنا عليه . وان فلاسفة العمران لتقف
محتارة فى سببه وتشخيص الداء الذى اصيب به واصابة الدواء الشافى له .

ولكن الجواب عن ذلك عندكم يا امة الاسلام مسطور و الداء مشخص
و الدواء موصوف قبل الف وثلثمائة سنة ونيف و انتم عنه غافلون او متغافلون ،
اما الجواب فقدان خبركم من لا ينطق عن الهوى بقوله [يوشك ان
تداعى عليكم الامم كاتداعى الاكلة الى قصبتها قال فائل ومن قلة ذلك
يارسول الله قال لا اولكس غناء كغناء السيل و لينز عن الله من قلوب عدوكم
المهابة منكم وليقذفن فى قلوبكم الوهن قال وما الوهن قال حب الدنيا
و كراهية الموت] .

اي امة محمد ! لقد تحقق وحي نبيكم صلى الله عليه وسلم بكل معناه
فيكم وها اتم متهافة عليكم الامم تهافت الخياع على القصاع .